

POSTANOWIENIE

27 listopada 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Beata Janiszewska

na posiedzeniu niejawnym 27 listopada 2024 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa R.M. i E.M.
przeciwko X. spółce akcyjnej w W.
o ustalenie i zapłatę,
na skutek skargi kasacyjnej X. spółki akcyjnej w W.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie
z 6 kwietnia 2023 r., I ACa 1650/22,

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,
2. zasądza od X. spółki akcyjnej w W. na rzecz R.M. i E.M. kwotę 2700 (dwa tysiące siedemset) złotych z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego, za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia orzeczenia zobowiązanemu do dnia zapłaty, tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.

[J.T.]

UZASADNIENIE

Pozwany X. S.A. w W. (dalej: bank) wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie, którym oddalono apelację skarżącego w sprawie o ustalenie i zapłatę z powództwa E.M. i R.M.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Jako przyczynę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący wskazał potrzebę wykładni art. 385¹ § 1 k.c., jako wywołującego rozbieżności w orzecznictwie, oraz występowanie w sprawie czterech istotnych zagadnień prawnych. Pierwsze z nich dotyczyło rodzaju współuczestnictwa procesowego powodów – kredytobiorców w sprawie o ustalenie nieistnienia stosunku prawnego wynikającego z umowy kredytu, które to nieistnienie miałoby być następstwem nieważności umowy wywołanej zawarciem w niej postanowień niedozwolonych w rozumieniu art. 385¹ § 1 zd. 1 k.c. Trzy pozostałe zagadnienia dotyczyły różnych aspektów możliwości i skutków uznania, że niedozwolony charakter postanowień związanych z mechanizmem indeksacji kredytu do waluty obcej powoduje, że umowa ta jest dotknięta sankcją nieobowiązywania (nieważności albo unieważnialności).

Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem orzecznictwa przywołanie przyczyny kasacyjnej unormowanej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. wymaga poprawnego zidentyfikowania problemu, w tym odniesienia go do konkretnych przepisów. Konieczne jest także przedstawienie argumentów prowadzących do rozbieżnych ocen danego zagadnienia (zob. postanowienie SN z 10 maja 2001 r., II CZ 35/01). Podniesiony problem musi również charakteryzować się nowością; zagadnienie, które było już przedmiotem wypowiedzi Sądu Najwyższego, co do zasady traci ten walor (zob. postanowienie SN z 19 marca 2012 r., II PK 294/11). Obowiązkiem wnoszącego skargę jest wywiedzenie i uzasadnienie występującego w sprawie problemu w sposób zbliżony do tego, jaki przewidziany jest przy przedstawianiu zagadnienia prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 k.p.c. (zob. postanowienie SN z 18 lutego 2015 r., II CSK 428/14).

Tylko we wskazanych wyżej okolicznościach może być realizowana publicznoprawna funkcja skargi kasacyjnej. Jednocześnie przedstawiony Sądowi Najwyższemu problem musi mieć konkretny związek z rozstrzygnięciem danej sprawy, to jest z zarzutami skargi oraz podstawą prawną i faktyczną zaskarżonego wyroku (zob. postanowienie SN z 21 maja 2013 r., IV CSK 53/13). Przyjęcie skargi do rozpoznania ma bowiem na celu zarówno realizację interesu publicznego, jak i ochronę praw prywatnych. Zagadnienie prawne powinno mieć więc taki wymiar problemowy, aby udzielona przez Sąd odpowiedź miała znaczenie dla

rozstrzygnięcia o zasadności skargi kasacyjnej wniesionej w sprawie, w której pytania zostały zadane, a jednocześnie – dzięki uniwersalnemu ujęciu – odpowiedź ta uzyskiwała walor aplikacyjny w rozstrzyganiu innych spraw.

Wszystkie z przedstawionych przez skarżącego zagadnień zostały już rozstrzygnięte w orzecznictwie – w kierunku nieuzasadniającym przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania ani na podstawie art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., ani z uwagi na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej.

Kwestia współuczestnictwa kredytobiorców została wyjaśniona w uchwale Sądu Najwyższego z 19 października 2023 r., III CZP 12/23. Trafnie przyjęto w niej, że w sprawie przeciwko bankowi o ustalenie nieważności umowy kredytu nie zachodzi po stronie powodowej współuczestnictwo konieczne wszystkich kredytobiorców. Tym samym wątpliwości pozwanego należy uznać za nieaktualne.

Pozostałe zagadnienia, sprowadzające się w istocie do pytania o skutki uznania, że postanowienia dotyczące mechanizmu przeliczeń zawartego w umowie kredytu indeksowanego mają charakter niedozwolonych postanowień umownych, zostały z kolei rozstrzygnięte w uchwale pełnego składu Izby Cywilnej Sądu Najwyższego z 25 kwietnia 2024 r., III CZP 25/22. Stwierdzono w niej bowiem, iż w razie uznania, że postanowienie umowy kredytu indeksowanego lub denominowanego odnoszące się do sposobu określania kursu waluty obcej stanowi niedozwolone postanowienie umowne i nie jest wiążące, w obowiązującym stanie prawnym nie można przyjąć, że miejsce tego postanowienia zajmuje inny sposób określenia kursu waluty obcej wynikający z przepisów prawa lub zwyczajów (punkt 1) oraz że w razie niemożliwości ustalenia wiążącego strony kursu waluty obcej w umowie kredytu indeksowanego lub denominowanego umowa nie wiąże także w pozostałym zakresie (punkt 2). Przytoczone rozstrzygnięcie dezaktualizuje pozostałe z pytań przedstawionych przez bank. Nie stanowi także obecnie źródła rozbieżności w orzecznictwie, wywołujących potrzebę wykładni art. 385¹ § 1 k.c., wskazana w skardze kasacyjnej kwestia uznania postanowień odsyłających do kursu waluty podanego w Tabeli Banku za postanowienie określające główne świadczenie strony umowy kredytu indeksowanego.

Kierując się przedstawionymi względami, Sąd Najwyższy uznał, że z motywów skargi kasacyjnej nie wynika, by zachodziły przyczyny określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., co uzasadniało odmowę przyjęcia tej skargi do rozpoznania. O kosztach postępowania rozstrzygnięto zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik sprawy, ich wysokość ustalając na podstawie § 2 pkt 6 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie.

Z uwagi na powyższe, na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c., orzeczono, jak w sentencji postanowienia.

[J.T.]

[a.ł.]